Հավելված N 2
ՀՀ կառավարության 2018 թ.
մարտի 22-ի նիստի N 11
արձանագրային որոշման

ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԲՆԱԿԱՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ 2018-2022 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ

Հ/Հ	Միջոցառման անվանումը	Նպատակ/ Ակնկալվող արդյունքը	Կատարողը	Համակատարողը	Կատարման ժամկետը	Ֆինանսական ապահովումը
1	2	3	4		5	6
Մթնոլորտային օդի պահպանություն						
1.	«Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» նոր խմբագրությամբ օրենքի նախագծի մշակում	Ամրագրել մթնոլորտային օդի պահպանության ժամանակակից մոտեցումները; ակնկալվում է ունենալ իրավական հենք օդի որակի գնահատման նոր չափանիշների մշակման, արտանետումների սահմանափակումը նոր տեխնոլոգիաների ներդրման իրականացման, արտանետումների հաշվառման միասնական համակարգի ստեղծման համար	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն		2018 թվականի 4-րդ եռամսյակ	Ֆինանսավորում չի պահանջվում

2.	«Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» նոր խմբագրությամբ օրենքից բխող նոր ենթաօրենսդրական ակտերի մշակում, գործող իրավական ակտերում համապատասխան փոփոխությունների կատարում	Օրենքի կիրարկումն ապահովելու նպատակով/ ենթաօրենսդրական իրավական ակտերի ամփոփ փաթեթ	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն		օրենքն ընդունելուց հետո 3 տարվա ընթացքում	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
3.	Մթնոլորտ արտանետվող վնասակար նյութերի և ջերմոցային գազերի արտանետումների հաշվառման միասնական համակարգի ստեղծում	Արտանետումների հաշվառման գործընթացի կատարելագործում/ միջազգային պարտավորությունների պատշաճ մակարդակով կատարում	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն		օրենքն ընդունելուց հետո 3 տարվա ընթացքում	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
4.	Շարժական աղբյուրների մթնոլորտ արտանետումների կառավարման ոլորտի իրավական փաստաթղթերի համապատասխանե-ցում՝ միջազգային համաձայնագրերին դրույթներին:	Շարժական աղբյուրներից վնասակար նյութերի և ջերմոցային գազերի արտանետումների նվազեցում	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն		2021թ. 3-րդ եռամսյակ	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

		Ջրային ռեսուրսների	**արդյունավետ**	**կառավարում**		
1.	Սևանի, Հրազդանի ջրավազանային կառավարման պլանի մշակում	Ջրային ռեսուրսների համապարփակ կառավարում	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն		2021թ. 4-րդ եռամսյակ	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
2.	Արարատյան դաշտի ձկնաբուծական տնտեսություննե-րում ավտոմատ, կենտրոնացված կառավարման համակարգի ներդրում	Արարատյան դաշտի ստորերկրյա ջրային ռեսուրսների խնայողաբար օգտագործում ձկնաբույծների կողմից օգտագործվող ջրաքանակների վերաբերյալ առցանց տվյալների առկայություն	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն		2022թ. 4-րդ եռամսյակ	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
3.	Արարատյան դաշտի ստորգետնյա ջրային ավազանի պաշարի և վերականգնվող ռեսուրսի հաշվարկում	Արարատյան դաշտի ստորգետնյա ջրային ավազանի ջրային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարում	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն	ՀՀ էներգետիկ ենթակառուցվածք-ների և բնական պաշարների նախարարություն	2020թ. 3-րդ եռամսյակ	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
		Կենսաբազմազանություն				
1.	«Նորագույն տեխնոլոգիաների կիրառմամբ անտառների ապօրինի հատումների կանխման	Նվազագույնի հասցնել ապօրինի անտառհատումները, կրճատել վերահսկողական աշխատանքների	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն	ՀՀ գյուղատնտեսութ-յան նախարարություն	2019 թ. 4-րդ եռամսյակ	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

	համակարգի ներդրում	աշխատատարությունը: Ակնկալվում է վերահսկողության համակարգի կատարելագործում, ապօրինի անտառհատումների կրճատում, անտառների ամբողջականության ապահովում, անտառածածկ տարածքների ավելացում:				
2.	<<Պետություն - մասնավոր հատված>> համագործակցության շրջանակներում <<Ջերմուկ>> ազգային պարկի ստեղծում	Էկոհամակարգերի ամբողջականության ապահովում: Կապահովվեն էկոհամակարգերի ամբողջականությունը, կկատարելագործվեն դրանց կառավարման համակարգերը:	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն	ՀՀ գյուղատնտեսութ-յան նախարարություն ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա (համաձայնութ-յամբ)	2022թ. 4-րդ եռամսյակ	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
3.	Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների զարգացում՝ <<Իջևանի անտառային>> արգելավայրի և <<Լոռու լճեր>> պահպանվող լանդշաֆտի ստեղծում	Էկոհամակարգերի ամբողջականության ապահովում: Կապահովվեն էկոհամակարգերի ամբողջականությունը, կկատարելագործվեն դրանց կառավարման	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն	ՀՀ գյուղատնտեսութ-յան նախարարություն ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիա (համաձայնութ-	2020թ. 4-րդ եռամսյակ	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

		համակարգերը:		յամբ)		
4.	Առկա բնության հատուկ պահպանվող տարածքների կառավարման պլանների մշակում և հաստատում	Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների գործունեության բարելավում: Կկարգավորվեն ԲՀՊՏ-ների կառավարման գործընթացը և հարակից համայնքների հետ հարաբերությունները, ԲՀՊՏ-ների կառավարման պլանների առկայություն:	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն		2022թ. 4-րդ եռամսյակ	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
Հողային ռեսուրսների պահպանություն						
1.	Ընդերքօգտագործման թափոնների գույքագրում (այդ թվում՝ ընդերքօգտագործման թափոնների փակված օբյեկտների)	Հաշվառել ՀՀ տարածքում առկա ընդերքօգտագործման թափոնները, գնահատել թափոններով զբաղեցրած՝ տնտեսական շրջանառությունից դուրս մնացած հողերի ծավալը, գնահատել ընդերքօգտագործման թափոնների տեղադրման կամ պահման ընթացքում հողերի վրա դրևսորվող բացասական ազդեցությունը: Ընդերքօգտագործման թափոնների զբաղեցրած հողերի հաշվառում, դրանց աղտոտվածության	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն		2022թ. 3-րդ եռամսյակ	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

		գնահատում, աղտոտվածության նվազեցմանն ու չեզոքացմանն ուղղված ծրագրերի կազմման համար ելակետային տվյալների առկայություն:				
2.	Ընդերքօգտագործման արդյունքում խախտված հողերի կենսաբանական ռեկուլտիվացիայի մեթոդների մշակում, բնութագրիչ հարթակներում կենսաբանական ռեկուլտիվացման պիլոտային ծրագրերի իրականացում	Պարզաբանել ՀՀ տարածքում ընդերքօգտագործման արդյունքում խախտված հողերի կենսաբանական վերականգնման հեռանկարները, մշակել մեթոդական հիմքեր ընդերքօգտագործողների համար, նախապես ընտրված հարթակներում իրականացնել կենսաբանական վերականգնման ցուցադրական ծրագրեր: Ընդերքօգտագործման արդյունքում խախտված հողերի կենսաբանական ռեկուլտիվացիայի մեթոդական հիմքերի առկայություն:	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն ՀՀ ԳԱԱ բուսաբանության ինստիտուտ (համաձայնությամբ)	2022թ. 4-րդ եռամսյակ	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
3.	ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքներում սողանքային և սողանքավտանգ	Գնահատել բնության հատուկ պահպանվող տարածքների հողային ծածկույթի վրա արտածին երկրաբանական երևույթների բացասական	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն		2022թ. 3-րդ եռամսյակ	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

	տեղամասերի գույքագրում, սողանքային տեղամասերի կայունացման մեթոդների/եղանակնե-րի վերաբերյալ առաջարկությունների մշակում	ազդեցությունը, հաշվառել սողանքային մարմիններով զբաղեցրած մակերեսները: Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներում սողանքային մարմինների տարածման և չափերի վերաբերյալ համապարփակ տեղեկատվական բազայի (ներառյալ՝ մանրակրկիտ քարտեզագրական նյութերի) առկայություն:				
4.	Արարատյան դաշտի հողերի աղակալման կանխարգելման և աղազերծման մելիորատիվ աշխատանքների իրականացում	Նվազեցնել բնական և մարդածին ազդեցության հետևանքով Արարատյան դաշտի հողերի առաջնային և երկրորդական աղակալումը: Աղազերծված և գյուղատնտեսական նպատակներով օգտագործվող հողերի առկայություն	ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարություն	ՀՀ բնապահպանութ-յան նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարություն	2019թ. և շարունակական	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
5.	Հողերի աղտոտվածության և հողերի վրա այլ բացասական ազդեցությունների մոնիթորինգի իրականացնում	Հողերի աղտոտվածության, դեգրադացման վերաբերյալ պարբերաբար արդիականացվող տեղակատվության ստացման գործընթացի կանոնակարգում:	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն	ՀՀ էներգետիկ ենթակառուց-վածքների և բնական պաշարների նախարարություն ՀՀ	2019թ-ից շարունակա-կան	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

		ՀՀ տարածքին համարժեք՝ նպատակային տեղեկատվության ստացում ապահովող մոնիթորինգային ցանցի առկայություն:		գյուղատնտեսութ-յան նախարարություն ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարություն ՀՀ տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարություն ՀՀ առողջապահութ-յան նախարար ՀՀ մշակույթի նախարարություն ՀՀ ազգային անվտանգություն ծառայություն ՀՀ ԿԱ անշարժ գույքի կադաստրի պետակա կոմիտեի ՀՀ ԿԱ քաղաքաշինության պետական կոմիտե		

6.	Հողերի մոնիթորինգի տվյալների միասնական շտեմարանի մշակում	Մշակել և գործարկել հողերի աղտոտվածության և դրանց վրա այլ բացասական ազդեցությունների վերաբերյալ տարբեր պետական կառավարման լիազոր մարմինների կողմից իրականացվող մոնիթորինգի տվյալների ներբեռնման միասնական շտեմարան: Հողերի աղտոտվածության վերաբերյալ միասնական թվային շտեմարանի առկայություն:	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն	ՀՀ էներգետիկ ենթակառուց-վածքների և բնական պաշարների նախարարություն ՀՀ գյուղատնտեսութ-յան նախարարություն ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարություն ՀՀ տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարություն ՀՀ առողջապահութ-յան նախարար ՀՀ մշակույթի նախարարություն ՀՀ ազգային անվտանգություն	2022թ. 4-րդ եռամսյակ	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

				ծառայություն ՀՀ ԿԱ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտե ՀՀ ԿԱ քաղաքաշինության պետական կոմիտե		
7.	Ընդերքօգտագործման թափոնների և ընդերքօգտագործման թափոնների օբյեկտների կառավարման համակարգի ներդնում	Աջակցել ընդերքօգտագործողներին ընդերքօգտագործման թափոնների և ընդերքօգտագործման թափոնների օբյեկտների կառավարման պլանների մշակման հարցում, ամփոփել և վերլուծել լիազոր մարմին ներկայացվող կառավարման պլանները, ստեղծել կառավարման պլաններով նախատեսված բնապահպանական միջոցառումների վերաբերյալ համապարփակ տեղեկատվական բազա: Ընդերքօգտագործ-ման թափոնների և ընդերքօգտագործ-ման թափոնների օբյեկտների կառավարման վերաբերյալ	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն		2022թ. 4-րդ եռամսյակ	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

		համապարփակ տեղեկատվական բազայի առկայություն:				
8.	Ընդերքօգտագործող-ների կողմից ընդերքօգտագործման հետևանքով բնապահպանական կորուստների նվազեցման, անվերադարձ ազդեցության կանխարգելման նպատակով պլանավորված մշտադիտարկումների իրականացման արդյունքների տրամադրման համակարգի ներդնում	Մշակել և ներդնել լիազոր մարմնին ընդերքօգտագործողների կողմից իրականացվող մշտադիտարկումների արդյունքների տրամադրման կամ էլեկտրոնային կայքերում տեղադրման ընթացակարգերը, ստեղծել տեղեկատվական ամփոփ համակարգ իրականացված մշտադիտարկումների արդյունքների վերաբերյալ: Շրջակա միջավայրի վրա ընդերքօգտագործման ոլորտի գումարային և հավաքական ազդեցության ճշգրիտ գնահատում:	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն		2018թ-ից շարունակա-կան	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
9.	Հողային ռեսուրսների որակի և էկոլոգիական ծանրաբեռնվածութ-յան թեմատիկ քարտեզների մշակում	Հողերի տեխնածին աղտոտվածության բնույթը և աստիճանը արտացոլող՝ աշխարհագրական հստակ կապակցում ունեցող թեմատիկ քարտեզների մշակում: Հողերի արդյունավետ և ողջամիտ յուրացման, տնտեսական գործունեության	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն		2020թ-ից շարունակա-կան	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ

		բնապահպանական կառավարման հիմքերի ձևավորում:				
10.	Շրջակա միջավայրի պահպանության դրամագլխի (ռեկուլտիվացիոն ֆոնդի) արդյունավետ կառավարման համակարգի ներդնում	Դրամագլխում կուտակվող դրամական միջոցների օգտագործման արդյունավետության բարձրացում, ընդերքօգտագործող-ների կողմից կատարված հատկացումների արժեզրկման նվազեցում: Հողերի վրա ընդրքօգտագործման ոլորտի բացասական ազդեցությունների նվազեցման համար լրացուցիչ եկամուտների ստացում:	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն	ՀՀ ֆինանսների նախարարություն ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարություն	2022թ. 4-րդ եռամսյակ	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ
11.	Հողերի տեխնածին աղտոտվածության և դեգրադացման հարցերի վերաբերյալ հասարակության իրազեկվածության բարձրացում	ՀՀ բնապահպանության նախարարության կայքում համապատասխան տեղեկատվական նյութերի, տնտեսվարողների կողմից ներկայացված տվյալների հրապարակում, հետադարձ կապի մեխանիզմի մշակում և գործարկում: Հասարակության տարբեր շերտերի իրազեկվածություն հողերի աղտոտվածության վերաբերյալ տվյալներին:	ՀՀ բնապահպանության նախարարություն		2019թ-ից շարունակական	ՀՀ օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներ